

Tallinna 21. Kool

**VAHETUSAASTA MÕJU
GÜMNAASIUMIJÄRGSETELE ÕPINGUTELE
YFU EESTI VAHETUSÕPILASTE NÄITEL**
Uurimistöo

Koostaja: Kadi Matla XIB
Juhendaja: Lilian Kippasto

Tallinn 2021

ANNOTATSIOON

Tallinna 21. Kool

Töö pealkiri: Vahetusaasta mõju gümnaasiumijärgsetele õpingutele YFU Eesti vahetusõpilaste näitel	
Töö kaitsmise kuu ja aasta:	Lehekülgede arv: 46 lk, millel tekst: 29 lk tabeleid: 0 lisasid: 1 tk jooniseid: 8 tk allikaid: 11 tk
Referaat Töö eesmärk oli uurida vahetusaasta mõju gümnaasiumijärgsetele õpingutele ning võrrelda gümnaasiumijärgseid õpinguplaane enne ja pärast vahetusaastat. Uurimistöö küsimustele vastuste leidmiseks koostas autor küsimustiku, mille viis läbi YFU Eesti vahetusõpilaste seas. Ühele küsimustiku osale vastasid gümnaasistid ning teisele osale need, kes on gümnaasiumi lõpetanud. Vastanud tunnevad, et on muutunud vahetusaastaga julgemaks, avatumaks, enesekindlamaks ja iseseisvamaks, mis omakorda mõjutab nende plaane gümnaasiumijärgseteks õpinguteks. Gümnaasistide ja gümnaasiumi lõpetanute vastused olid üsna sarnased. Suurim erinevus seisnes selles, et välismaale läheb reaalset õppima väiksem arv õpilasi, kui on neid, kes seda gümnaasiumi ajal teha plaanivad. Samuti ei pea gümnaasiumi lõpetanud õpilased välismaal õppimise võimalust nii tähtsaks kui gümnaasistid.	
Võtmesõnad: Vahetusaasta, vahetusõpilane, haridus, gümnaasiumijärgsed õpingud, ülikool, välismaal õppimine.	
Töö autor: Kadi Matla	allkiri:
Kaitsmisele lubatud: jah Juhendaja: Lilian Kippasto	allkiri:

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. TEOREETILINE TAUST	6
1.1 Vahetusaasta	6
1.2 YFU Eesti MTÜ	6
1.3 Muud õpilasvahetusega tegelevad organisatsioonid	6
1.3.1 Eesti Rotary Noorsoovahetus	7
1.3.2 Asse	7
1.3.3 Flex	7
1.4 Õppimine	8
1.5 Haridussüsteem	8
1.5.1 Alusharidus	8
1.5.2 Põhiharidus	8
1.5.3 Üldkeskharidus	9
1.5.4 Kõrgharidus	9
1.6 Võõrkeel	10
1.7 Tegevusvaldkonnad	10
1.8 Autori kogemus vahetusaastast Argentiinas	11
2. METOODIKA	13
2.1 Valim	13
2.2 Andmekogumine	13
2.3 Andmete analüüs	13
3. TULEMUSED JA ANALÜÜS	14
KOKKUVÕTE	26
KASUTATUD MATERJALID	29
LISA	30

SISSEJUHATUS

Uurimistöö teemaks on “Vahetusaasta mõju gümnaasiumijärgsetele õpingutele”. Antud uurimistöös võrdleb autor gümnaasiumijärgseid õpinguplaane enne ja pärast vahetusaastat. Teema on valitud põhinedes autori isiklikule huvile seoses viibimisega 16-aastasena 9 kuud Argentiinas. Pärast vahetusaastat on autor kaalunud mitmeid erinevaid variante edasi õppimiseks ning põhilise tõuke otsuse langetamisel andis vahetusaastal viibimine ja saadud kogemused. Vahetusaasta on elumuutev kogemus, mõjutades õpilast ja tema isiksust üsna tugevalt, seega võib see mõjutada ka eelistusi gümnaasiumijärgsete õpingute osas. Üldjuhul panevad gümnaasiumijärgsed õpingud aluse tervele tulevasele karjäärile. Varasemates uurimustes on leitud, et vahetusaasta soodustab iseenda paremat tundma õppimist, mugavustsoonist välja astumist, uue maailmapildi kujunemist, uue keskkonna ja kultuuriga kohanemist, empaatiavõime suurenemist, suhtlusvõime paranemist, silmaringi avardumist ja inimesena arenemist (Osi, 2018). Võttes arvesse välja toodud mõjusid, on selle uurimistöö põhirõhk uurida, kuidas muutuvad inimeste õppe-eelistused ja õpinguplaanid peale vahetusaastal käimist. Samuti on uuritud seda, millised on gümnaasiumiõpilaste eelistused õpinguteks peale kooli lõpetamist, kuid mitte seda, kuidas mõjutab eelistusi vahetusaastal käimine.

Töö eesmärk on analüüsida, kas ja kuidas vahetusaasta õpilaste õppe-eelistustele mõjub.

Uurimusküsimused on järgmised:

- 1) Mil määral mõjutab vahetusaastal viibimine õpilase tulevase kooli ja õpitava eriala valikut peale gümnaasiumi lõpetamist?
- 2) Mil määral erinevad gümnaasiumis õppivate ja gümnaasiumi lõpetanud vahetusõpilaste vastused?

Küsimustele vastuse leidmiseks koostas autor küsimustiku, mille sihtgrupiks on YFU Eesti vahetusõpilased aastatel 2013-2020. Vältimaks küsitletavate inimeste hulga liiga suureks minemist, on uurimistöö käigus analüüsitud nende õpilaste vastuseid, kes on käinud

vahetusaastal viimase 7 aasta jooksul. Uurimus põhineb nendel õpilastel, kes on käinud vahetusaastal organisatsiooniga YFU, sest uurimistöö autor käis antud organisatsiooni vahendusel vahetusaastal Argentiinas õppeaastal 2018/2019. Tänu sellele on autoril kõige kergem kontakti saada organisatsiooniga YFU Eesti MTÜ.

Autor võrdleb gümnaasistide ning gümnaasiumi lõpetanud vastajate tulemusi, sest gümnaasiumi lõpetanud vahetusõpilased on tulevasi õpinguid puudutavad otsused juba ära teinud. Gümnaasiumis õppivate vahetusõpilaste puhul võivad tulevased õpinguplaanid veel muutuda.

1. TEOREETILINE TAUST

1.1 Vahetusaasta

Vahetusõpilane on gümnaasiumi või ülikooli õpilane, kes kindla perioodi (tavaliselt ühe aasta) jooksul õpib välismaal asuvas õppeasutuses osana kahe asutuse või riigi koostööprogrammist (Dictionary.com, s.a.). Eelnevast definitsioonist tulenevalt on vahetusaasta see periood, mille õpilane välismaal õppides veedab.

Õpilane elab kohalikus peres ning õpib kohalikus koolis, elades samamoodi nagu kohalikud, et tutvuda uue kultuuriga ja sellesse sisse elada.

1.2 YFU Eesti MTÜ

YFU ehk Youth For Understanding on mittetulundusühing, mis tekkis II maailmasõja traagikast. Õpilasvahetuse loomise idee oli Ameerika ministril John Eberlyl, kes nägi peale II maailmasõda Saksa noortes lootusetust ja meeleheidet. Tal tekkis idee alustada vahetusprogramm USA ja Saksamaa vahel, et Saksamaa noored saaksid peale USA keskkoolis õppimist naasta kodumaale uute teadmistega, et riik demokraatlikuna üles ehitada. John Eberly idee viis 1951. aastal täide dr. Rachel Andersen, et läbi YFU levitada rahu ja üksteisemõistmist üle kogu maailma. Asutatud sai organisatsioon nimega Youth For Understanding, mille eest Rachel Andersen 1973 ka Nobeli rahupreemiale nomineeriti. Tänapäeval tegutseb organisatsioon YFU pea kuuekümnes riigis. YFU Eesti pakub vahetusprogrammis osalemise võimalusi alates aastast 1992, kui taastati Eesti Vabariik. YFU Eesti tegutseb erinevate inimeste ja kultuuride suhtes tolerantse ühiskonna nimel. 28 tegutsemisaasta jooksul on Eesti peredes elanud 550 noort ja välismaal vahetusaastal käinud 1600 õpilast. (YFU Eesti, s.a.)

1.3 Muud õpilasvahetusega tegelevad organisatsioonid

Peale YFU on võimalik vahetusaastale minna teiste hulgas organisatsioonidega Rotary Noorsoovahetus, Asse ja Flex.

1.3.1 Eesti Rotary Noorsoovahetus

Rotary on 1905. aastal Paul Harrise poolt loodud organisatsioon, mis oli mõeldud esialgu selleks, et erineva taustaga oma ala professionaalid saaks vahetada ideid ning luua uusi tutvusi. Läbi Rotary noorsoovahetuse programmi on igal aastal umbes 8000 noorel võimalus veeta vahetusõpilasena paar nädalat, kuud või terve kooliaasta võõras kultuuris. Soome noorsoovahetuse programmis osaleb ning õpib välismaal aastas umbes 600 Soome, Eesti ja välismaa noort. (Eesti..., s.a.)

1.3.2 Asse

Asse ehk *American Scandinavian Student Exchange* on 1976. aastal Rootsi valitsuse poolt loodud õpilasvahetuse programm. Selle esialgne eesmärk oli korraldada õpilasvahetusi Rootsi ja Ameerika Ühendriikide vahel. Hiljem liitusid programmiga ka Soome, Taani ja Norra. Antud organisatsiooni vahendusel on alates 1988. aastast alates võimalik töötada Ameerika Ühendriikides lapsehoidjana, 2000. aastast on saadaval programmid üliõpilastele ja professionaalidele ja 2009. aastal loodi programm, mille eesmärk on leida soovijatele sobiv ülikool ning õppekava. Hetkel töötab ASSE pea 40 riigis ning keskeltläbi osaleb programmides 3500-4000 õpilast aastas. (Asse, s.a.)

1.3.3 Flex

Esimest korda toimus vahetusprogramm läbi organisatsiooni FLEX (*Future Leaders Exchange*) aastal 1993-1994. Programm loodi uskumusel, et kauakestev rahu on võimalik luua läbi noorte õpilasvahetuse Euraasia ja Ameerika Ühendriikide vahel. Vahetusaastal Ameerika Ühendriikides õpivad noored riigi ühiskonna ja väärtuste kohta ning tutvustavad ameeriklastele enda kodumaa kultuuri. Osa programmist on ka vabatahtlikuna töötamine vahetusprogrammi jooksul. Programmist on osa võtnud üle 29000 õpilase, osaleb 22 riiki ning teiste hulgas on programmi vahendusel välismaal käinud üle 380 puudega inimese. (Future..., s.a.)

1.4 Õppimine

Gümnaasiumi riikliku õppekava §6 on kirjas järgnev: “(1) Gümnaasiumi riiklikus õppekavas käsitatakse õppimist õpilase aktiivse ja sihipärase tegevusena, mis on suunatud tajutava informatsiooni mõtestamisele ja tõlgendamisele vastastikusel toimes teiste õpilaste, õpetajate, vanemate ja üldisema elukeskkonnaga, toetudes juba olemasolevatele teadmisstruktuuridele.

(2) Õppimises on kesksel kohal õpilaste aktiivne teadmiste konstrueerimise protsess. Selleks tuleb gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevusega luua õppekeskkond, mis soodustab iseseisvat õppimist, sealhulgas vajalike õppimisoskuste kujunemist. Õppe- ja kasvatustegevuses tuleb õpilastel lasta seada oma sihid, õppida töötama nii iseseisvalt kui ka kollektiivselt ning anda õpilastele võimalus leida erinevaid töömeetodeid katsetades neile sobivaim õpistiil.”

1.5 Haridussüsteem

Haridussüsteem jaguneb Eestis kolmeks: alus-, põhi- ja keskkariduseks. Peale seda on võimalik omandada kõrgharidus. (Haridus..., s.a. a)

1.5.1 Alusharidus

Haridus- ja Teadusministeeriumi kodulehel on alushariduse kohta kirjas järgnev: “Alushariduse omandavad pooleteise kuni seitsme aastased lapsed alusharidust võimaldavas õppeasutuses. Hariduse põhieesmärk selles etapis on toetada lapse perekonda, soodustades lapse kasvamist ja arenemist ning tema individuaalsuse arvestamist. [- - -] Koolieelsed lasteasutused lähtuvad laste arengu toetamisel koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast. Lasteasutuse õppekava läbinule antakse välja koolivalmiduskaart, milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused ja mille lapse vanem esitab kooli, kus laps asub täitma koolikohustust.”

1.5.2 Põhiharidus

Põhiharidus on kohustuslik üldharidusmiinimum. See omandatakse algkoolis (1.-6. klass), põhikoolis (1.-9. klass) või gümnaasiumis, kus on lisaks keskkaridusele võimaldatud ka põhihariduse omandamine. Põhikoolis on peamine õpilase kõlbelise, füüsilise, tunnetusliku ja sotsiaalse arengu tagamine ja tervikliku maailmapildi kujundamine. Põhikool on jagatud

kolmeks kooliastmeks: I kooliaste (1.-3. klass), II kooliaste (4.-6. klass) ja III kooliaste (7.-9. klass). Põhikooli lõpetamise tingimus on õppekava läbimine vähemalt rahuldavate hinnetega, loovtöö koostamine ning kolme põhikooli lõpueksami edukas sooritamine. Peale põhikooli on võimalik üldhariduse omandamine gümnaasiumis, kutsekeskhariduse omandamine kutseõppeasutuses või lihtsalt kutse omandamine. (Haridus..., s.a. a)

1.5.3 Üldkeskharidus

Üldkeskharidus omandatakse gümnaasiumis. Gümnaasiumi eesmärk on valmistada õpilased ette toimimiseks mitmekülgse, loova, usaldusväärse ja sotsiaalselt küpse kodanikuna, kes on leidnud enda jaoks huvitava ja võimete kohase tegevusvaldkonna, millega siduda edasine haridustee. Gümnaasium toimub õpe läbi kohustuslike ning valikkursuste. Gümnaasiumi lõpetamise eelduseks on õpilasuurimuse või praktilise töö koostamine, vähemalt 96 kursuse läbimine vähemalt rahuldavate hinnetega ning lõpueksamite sooritamine. Peale üldkeskhariduse omandamist on võimalik õpinguid jätkata kõrghariduse või kutsehariduse omandamiseks. (Haridus..., s.a. a)

1.5.4 Kõrgharidus

Kõrgharidussüsteem on kolmeastmeline, järgides *bachelor-master-PhD* mudelit. Kõrghariduse omandamine toimub ülikoolis rakenduskõrgharidus-, bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppes. Rakenduskõrgharidust on võimalik omandada ka rakenduskõrgkoolis või kutseõppeasutuses. (Haridus..., s.a. c)

Kõrghariduse esimene aste on rakenduskõrgharidusõpe või bakalaureuseõpe. Rakenduskõrgharidusõppe eesmärk on kindlalt kutsealal töötamiseks või magistriõppes edasiõppimiseks vajalike pädevuste omandamine. Bakalaureuseõppe eesmärk on üldhariduslike teadmiste süvendamine, eriala alusteadmiste ja -oskuste omandamine õpingute jätkamiseks magistriõppes ja tööle asumiseks. Õpingud kestavad vähemalt 3-4 aastat. (ibid.)

Kõrghariduse teise astme õpe on magistriõpe, mille kestel süvendatakse erialateadmisi ja -oskusi ning omandatakse vajalikke teadmisi ja oskusi iseseisvaks tööks ja doktoriõppes õpingute jätkamiseks. Magistriõpe kestab üldjuhul kaks aastat. Lõpetaja saab õppekava täitmise ja magistriskraadi omandamise kohta diplomi, mis annab õiguse kandideerida doktoriõppesse. (ibid.)

Kõrghariduse kolmanda astme õpe on doktoriõpe, mille eesmärgiks on iseseisvaks teadus-, arendus- või kutsealaseks loometööks vajalike teadmiste ja oskuste omandamine. Doktoriõpe kestab üldjuhul 3-4 aastat. Lõpetajale antakse diplom õppekava täitmise ja doktorikraadi omamise kohta. Doktorikraad on teaduskraad, mille saamiseks koostatakse ja kaitstakse doktoritöö ehk iseseisev teaduslik uurimus või loometöö. (ibid.)

1.6 Võõrkeel

Üks põhilisi põhjuseid vahetusaastale minekuks on võimalus omandada uue keele rääkimise oskus. Haridus- ja Teadusministeerium on võõrkeele defineerinud nii: “Võõrkeel on õpipsühholoogia põhimõtte kohaselt iga keel peale kõneleja emakeele või esimese keele.” Eestis õpitakse tavaliselt vähemalt kahte võõrkeelt, mille valib kool lähtudes oma võimalustest. Üldiselt on esimeseks õpitavaks võõrkeeleks inglise keel. Teisteks võimalikeks õpitavateks võõrkeelteks Eesti erinevates koolides võivad olla vene keel, prantsuse keel, saksa keel, rootsi keel ja vähesel määral hispaania keel ning itaalia keel. Eestis on koole, kus on võimalik õppida samaaegselt kolme võõrkeelt.

Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava alapeatükis “Võõrkeel” peatükis 1 on kirjas: “Erinevate võõrkeelte valdamine loob tingimused rahvusvaheliseks koostööks; see näitab ka rahva kultuuritaset ja haritust. 1.2. Võõrkeeleõpetus annab õpilastele keeleoskuse, mis võimaldab autentses keelekeskkonnas iseseisvalt toimida, õppida tundma erinevaid keeli kõnelevaid rahvaid ja nende kultuure; oma ja võõra võrdlemine aitab erinevusi mõista ja aktsepteerida. [- - -] 1.4. Võõrkeeleõpetuse üks olulisemaid ülesandeid on sisendada õpilasele eneseusku, kindlustunnet, kujundada võõrkeelte edasiseks õppimiseks vajalikke oskusi ja vilumusi.”

1.7 Tegevusvaldkonnad

Gümnaasiumi riikliku õppekava 2. peatükis 2. jaos § 3 on kirjas: “(2) Gümnaasiumis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus, et õpilased leiaksid endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda enda edasine haridustee. [- - -] Gümnaasiumi ülesanne on luua tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed kõrgkoolis või kutseõppeasutuses. [- - -] (4) Lähedase

eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonnad on järgmised:

- 1) keel ja kirjandus;
- 2) võõrkeeled;
- 3) matemaatika;
- 4) loodusained;
- 5) sotsiaalsained;
- 6) kunstained;
- 7) kehaline kasvatus.

(5) Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujundamine. Valdkonnapädevuste kujunemist ning gümnaasiumi õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist toetavad ainekavades esitatud õpitulemused, lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Väärtushoiakute saavutatuse kohta antakse õpilasele kirjeldavat tagasisidet kooli määratud viisil.”

Muu hulgas on läbi antud uurimistöö küsimustiku uuritud seda, millised on vahetusõpilaste peamised huvialused valdkonnad, mida soovitakse edasi õppida, ning kas vahetusaasta on mõjutanud valdkonna valikut, mida edasi õpitakse.

1.8 Autori kogemus vahetusaastast Argentiinas

Autor on käinud aastal 2018/2019 õppimas Argentiinas. Autor lõpetas 9. klassi ning veetis peale seda 9 kuud vahetusaastal. Vahetusaastale minemise mõte tuli 6. klassis, kui sellest käisid koolis rääkimas organisatsiooni YFU vabatahtlikud. Otsus minna läbi organisatsiooni YFU tuli tänu faktile, et antud organisatsioonist oli internetis kõige rohkem informatsiooni. Samuti on organisatsioonil tugev tugisüsteem ning programm, läbi mille on võimalik teha organisatsioonis vabatahtlikutööd peale kodumaale naasmist.

Autor ise tunneb, et aasta Argentiinas on muutnud teda väga palju. Vahetusaasta õpetas teda paremini iseennast ja enda väärtuseid tundma, muutis iseseisvamaks, avatumaks teistega suhtlemisel ning avardas maailmapilti.

Vahetusaasta oli väga arendav kogemus. Autor mõistis, et see ei ole ainult lõbuks mõeldud programm nagu kõrvalt vaadates varem tundus. Vahetusaasta on mentaalselt raske katsumus 16-aastasele, kes üksinda teisel pool maakera võõras keskkonnas on. Suurimateks katsumusteks olid uude kultuuri sisse elamine, koduse ja võõra kultuuri pidev võrdlemine, sõprussuhete loomine ning harjumine teise pere reeglitega.

Vahetusaasta mõjud autori isikuomadustele on omakorda mõjutanud seda, mida autor edasi plaanib õppida. Autor on neli korda ümber mõelnud, mida ülikoolis õppida ning kolm korda, millises ülikoolis õppida.

2. METOODIKA

2.1 Valim

Valimisse kuulusid YFU Eesti vahetusõpilased, kes on käinud vahetusaastal viimase 7 aasta jooksul ehk aastatel 2013-2020. Antud vahemik on valitud selleks, et valim liiga suuremahuliseks ei läheks, sest organisatsiooni kaudu on välismaal õppimas käidud alates 1992. aastast.

2.2 Andmekogumine

Andmete kogumiseks koostas autor küsimustiku, mille saatis koostöös YFU Eesti kontori töötajatega kõigile vahetusõpilastele, kes on vahetusaastal käinud viimase 7 aasta jooksul. Küsimused olid koostatud antud uurimistöö uurimisküsimustest lähtudes.

Küsimustiku koostamiseks kasutas autor Google vormid (*Google Forms*) keskkonda, sest oli sellega varem kokku puutunud ning selles on lihtne tulemusi analüüsida. Kasutatud oli võimalikult palju valikvastustega küsimusi, et autoril oleks kergem vastuseid analüüsida. Sellegipoolest oli enamike küsimuste vastusevariantidele lisatud valik "Muu", et vajadusel saaks vastaja lisada vastusevariandi, mida ette ei antud.

Küsimustik oli jagatud kolmeks osaks. Esimene osa oli mõeldud vastamiseks kõigile, teine osa õpilastele, kes ei ole veel gümnaasiumit lõpetanud ning kolmas õpilastele, kes on gümnaasiumi lõpetanud.

Küsimustik oli anonüümne ning sellele vastamine võttis aega umbes kuus minutit.

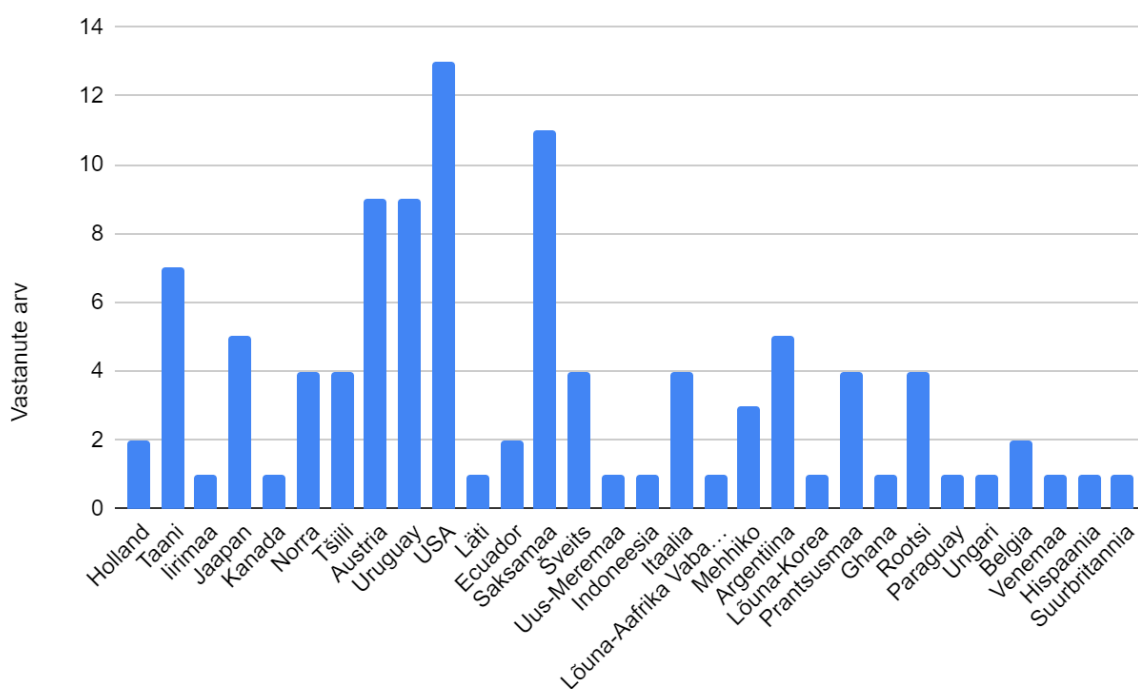
Küsimustik on välja toodud lisa 1.

2.3 Andmete analüüs

Küsimustikule vastas 105 inimest. Analüüsimiseks kasutas autor peamiselt graafikuid, mille keskkond Google vormid automaatselt vastustest koostas. Peale selle kasutas autor keskkonda Google arvutustabelid (*Google Sheets*), et grupeerida vabade vastustega küsimustes esinenud mõtteid. Samas keskkonnas koostas autor antud uurimuses kasutatud graafikud.

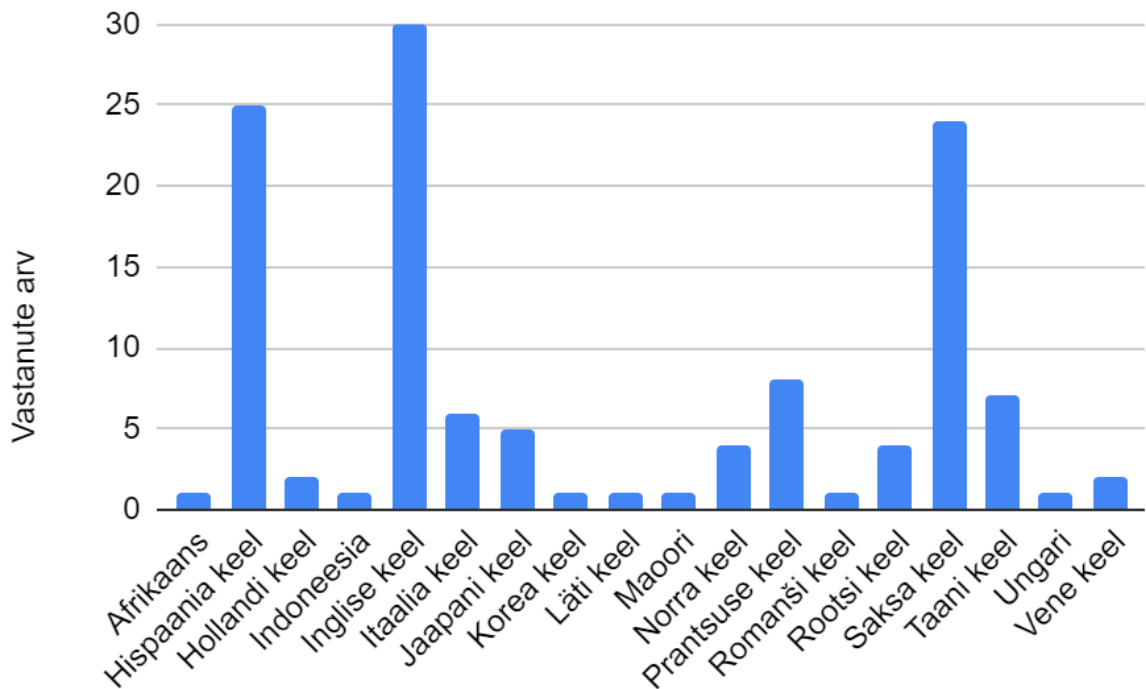
3. TULEMUSED JA ANALÜÜS

Küsimustikule vastas 105 inimest, nendest 91 naist ja 14 meest. Vastanutest 1 (1%) on vanuses 15-16, 45 inimest (43%) vanuses 17-19, 40 inimest (38%) vanuses 20-22, 18 inimest (17%) vanuses 23-25 ja 1 inimene (1%) vanuses 26-30. Küsimustele vastanutest 45% õpivad gümnaasiumis ning 55% on gümnaasiumi lõpetanud. Vastused on tulnud 30 erineva riigi vahetusõpilastelt (vt joonis 1). Vastanutest on käinud kõige suurem osa vahetusaastal Ameerikas (12%), sellele järgneb Saksamaa (10%) ning Uruguay ja Austria (9%).

Joonis 1. Vastanute vahetusriikide jaotus aastatel 2013-2020

Kõige rohkem õpiti vahetusaasta jooksul inglise keelt (24%), sellele järgneb hispaania keel (20%) ja saksa keel (19%). Kokku õpiti erinevates riikides 18 keelt (vt joonis 2).

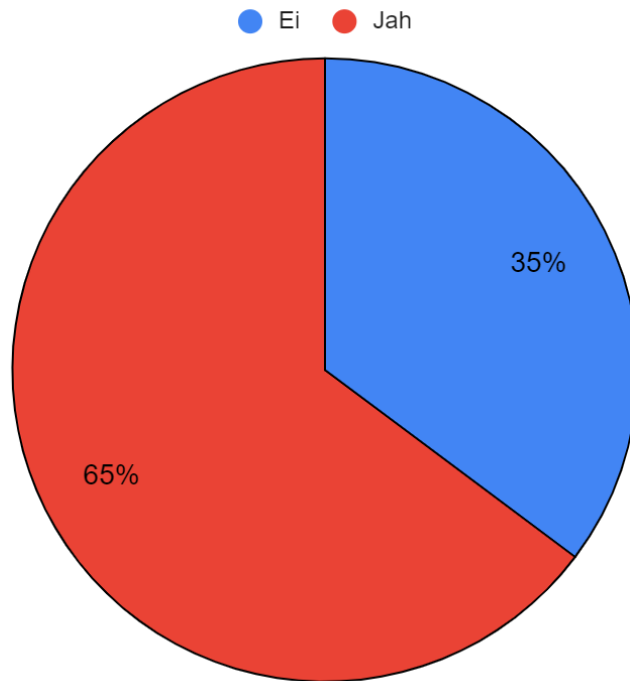

Joonis 2. Aastatel 2013-2020 vahetusõpilaste õpitud keeled

Õpiharjumuste muutumise puhul pani 45% tähele, et nad muutusid õpihimulisemaks, 39%, et nad muutusid järjekindlamaks ning 43%, et nad muutusid motiveeritumaks. Vastanutest 16% aga tundis, et õpihimu vähenes, 21% muutus lohakamaks ja 11% tundis, et muutust ei toimunud. Valikus “Muu” oli välja toodud, et avastati enda jaoks uusi meeldivaid õppeaineid, saadi puhata kohusetundest, mõisteti, et ei ole vaja üle õppida ning muututi rohkem orienteeritumaks teadmistele kui tulemustele. Üks vastanutest tõi välja järgneva: “Kool oli USAs lihtne. See langetas motivatsiooni kõvasti, sest midagi tegema ei pidanud. Eesti tagasi tulles oli väga keeruline end õppimislainele tagasi saada. Teisalt tõstis motivatsiooni - leidsin uued hobid/huvid millega tegeleda.”

Vahetusaastaga muutus 83% vastanutest julgemaks ja enesekindlamaks, 78% avatumaks, tolerantsemaks ja iseseisvamaks ja 85% tundis, et on oma mugavustsoonist välja astunud, 86% on õppinud iseennast paremini tundma ning 39% on õppinud ennast paremini väljendama. Neli inimest vastas, et on muutunud vähem sallivamaks, kaks inimest kinnisemaks ning 1 inimene ükskõiksemaks teiste arvamise suhtes.

Vastanutest 65% tundis, et eelnevalt välja toodud muutused mõjutasid seda, kus ja mida nad tulevikus õppima tahavad minna ning 35% mõjutust ei tundnud (vt joonis 3).

Joonis 3. Vastus küsimusele “Kas vahetusaastal kogetud muutused mõjutasid seda, kus ja mida plaanid edasi õppida?”

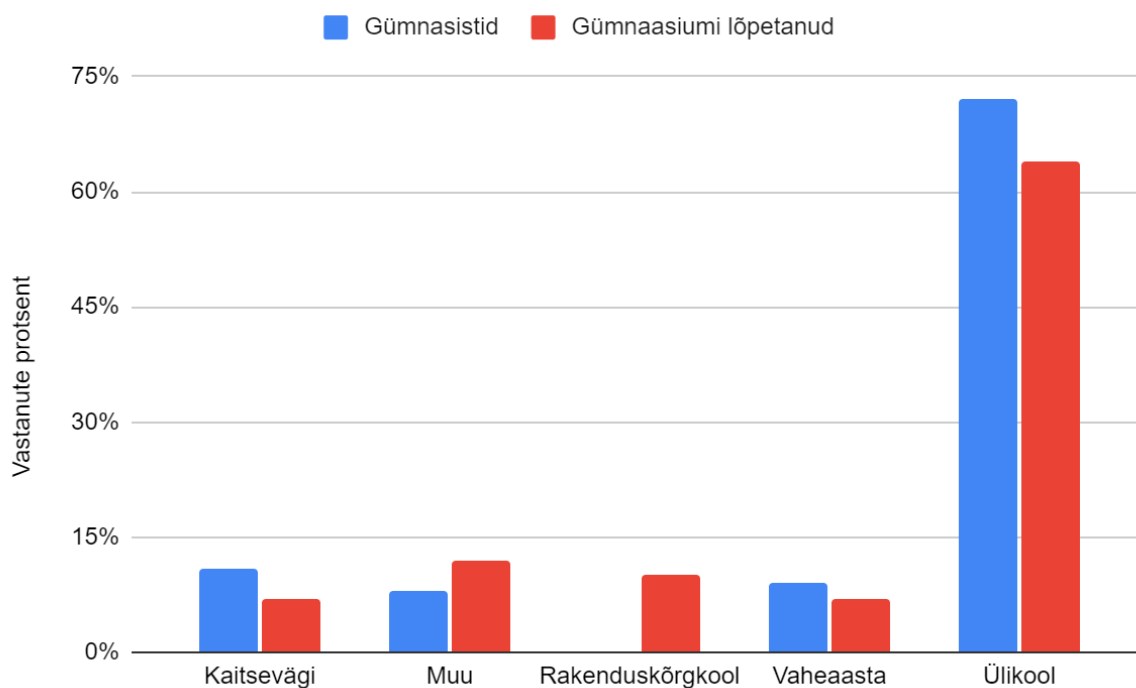
Järgnevalt selgitatakse küsimuse “Millise valdkonnaga seotud eriala plaanid õppima minna?” vastuseid. Antud küsimusele oli võimalik valida mitu vastusevarianti. Vastanutest 31% plaanib õppida või õpib sotsiaalteaduseid, 20% meditsiiniteaduseid, 17% võõrkeeli, 17% humanitaarteaduseid, 16% loodusteaduseid, 15% äridust, 11% kunsti, 10% infotehnoloogiat, 5% matemaatikat, 5% etenduskunste, 2% arhitektuuri ja 2% inseneriteadust. Peale selle on välja toodud ilumaailm, rahvusvahelise ettevõtte juhtimine, tehnoloogia, õigusteadused, turism, linnaplaneerimine ning ürituste korraldamine.

Kõikidest vastajatest on 58 inimest gümnaasiumi lõpetanud ning 47 seda veel teinud ei ole.

Nendest, kes gümnaasiumi veel lõpetanud ei ole, plaanib 72% minna õppima ülikooli, 11% minna kaitseväge ja 9% võtta vaheaasta. Ülejäänud vastanutest ei ole veel otsustanud.

Gümnaasiumi lõpetanud vastanute vastused suurel määral ei erinenud. Nendest 64% läks ülikooli, 10% rakenduskõrgkooli, 7% võttis vaheaasta, 7% läks kaitseväge (vt joonis 4). Üks

vastanu läks tööle ning üks kutsekooli. Peale selle tõi üks vastanutest välja, et läks välismaale ülikooli, kuid pidi selle COVID-19 viiruse tõttu pooleli jätma ning teine, et läks esmalt rakenduskõrgkooli, siis võttis vaheaasta ning peale seda läks ülikooli.

Joonis 4. Plaanid peale gümnaasiumi lõpetamist

Nii gümnasistid kui ka gümnaasiumi lõpetanud vastajad pidasid kõige olulisemaks tulevase kooli valikul kooli haridustaset (vastavalt 74% ja 64%). Peale selle pidasid mõlemad oluliseks õpitava eriala kättesaadavust ning rahalisi võimalusi. Välismaal õppimise võimalust pidasid oluliseks 64% gümnasistidest ning 31% gümnaasiumi lõpetanutest.

Küsimusele “Kuidas on vahetusaasta mõjutanud seda, kus ja mida tahad edasi õppida?” oli vastuseid väga erinevaid. Vastanutest 15% tundis, et vahetusaastal käimine nende õpinguplaane ei mõjutanud. Seevastu tundis 20%, et vahetusaastaga õppisid nad ennast paremini tundma ning mõtlesid välja, mida edasi õppida soovivad. Vastanutest 30% leidis, et vahetusaastal käimine andis julguse ka välismaa ülikoolide peale mõtlemiseks.

Väljavõtteid vastustest:

“Tean, et ei taha kindlasti õppida Ameerika ülikoolis, enne vahetusaastat oli see kindlasti valik.”

“Varem tahtsin minna ülikooli Inglismaal, kuid nüüdseks olen soovi vahetanud Rootsi vastu, et rootsi keele oskust kinnistada. Samuti otsustasin, et tahan kindlasti õppida ajalugu, sest Inglismaal koolis süvitsi ajalugu õppides meeldis see mulle väga.”

“Sain julgust valida eriala oma enese sisetunde järgi ja lasta end vähem avalikust arvamusest mõjutada.”

“See andis mulle lisa-aasta, et mõelda, mida ma tahaksin õppida ehk ma sain kauem mõelda ja arutleda, mida ma õppima tahaksin minna. Mul oligi just seda vaja.”

“Olen julgemaks muutunud, olen valmis suuremateks väljakutseteks.”

“Vahetusaasta tegi mulle selgeks et tahan tulevikus tegeleda rahvusvahelises ruumis ja lahendada sotsiaalseid konflikte maailmas.”

“Olen avastanud, et tahan tulevikus töötada suhtlusega seotud erialal.”

Gümnaasiumi lõpetanutest vastas 15%, et vahetusaasta nende plaane mõjutanud ei ole, 21% vastajatest avastas enda jaoks eriala, mida hiljem õppima läksid ning 14% tundis, et vahetusaasta kinnitas varasemalt plaanitut. Vastanutest 9% avastas, et soovib ka peale gümnaasiumi lõpetamist välismaal edasi õppida ning 4%, et kui varem oli plaan minna õppima välismaale, siis peale vahetusaastat tekkis soov jääda õppima ikkagi Eestisse.

Huvitavamaid väljavõtteid vastustest:

“Tulin Taani tagasi ülikooli, sest armusin riiki ja kultuuri.”

“Õpin hetkel põllumajandust, mis on otseselt seotud minu vahetuspere tööga. Elasin vahetusperega, kes pidas farmi, seega ma tahtsin õppida nii-öelda teaduslikku poolt sellest, et neid kunagi aidata.”

“Varasemalt arvasin alati, et tahan minna välismaale õppima, ma polnud eriti mõelnud isegi Eestis õppimise peale. Pärast vahetusaastat sain aru, mida päriselt tähendab kodumaalt pikemaks ajaks lahkumine ning mida sellega kaotaksin, hakkasin üldse Eestit palju rohkem igas mõttes hindama ja mõistsin, et olen väga rahul eluga siin ega taha vähemalt esialgu ära minna.”

“Vahetusaastal sain aru, et ei suudaks elada, kui ei tegeleks selle erialaga, mida õppima läksin, sest vahetusaastal ei tegelenud ma sellega kordagi ja see oli raske.”

“Alustasin õpinguid esialgu saksa keele erialal ja ei oleks saanud seda teha, kui ei oleks käinud vahetusaastal Austrias, sest ei oleks õppinud saksa keelt selgeks.”

“Vahetusaastal mõistsin, et suure tõenäosusega soovin oma bakalaureusekraadi koduriigis ära teha (varem kaalusin tõsiselt peale gümnaasiumit mõnda välismaa ülikooli astuda). Ütleksin, et vahetusaasta jooksul sain ka selgemini aru, mis valdkonnaga soovin tulevikus tegeleda ja miks.”

“Põhikoolis mõtlesin arstiks saamise peale. Gümnaasiumi bioloogia tunnis mõtlesin ümber ning arvasin, et ma ei sobiks kuidagi arstiteaduskonda. Siis aga sõitsin vahetusaastale, kus koolis õppides teadusklassi mentaliteet ja kodus host-vanemate sõnad veensid mu ümber ning nüüd olengi juba mitmendat aastat arstitudeng. Minu jaoks oli vahetusaasta väga oluline, kuna süstis minusse enesekindlust ja tahet see pikk teekond ülikoolis ikkagi ette võtta.”

“Ma muutusin inimestega suheldes palju julgemaks ja see mulle täitsa meeldis. Sellepärast läksin hotelli tööle, et näha, kas see valdkond mulle sobis ja siis otsustasin seda välismaa ülikooli edasi õppima minna.”

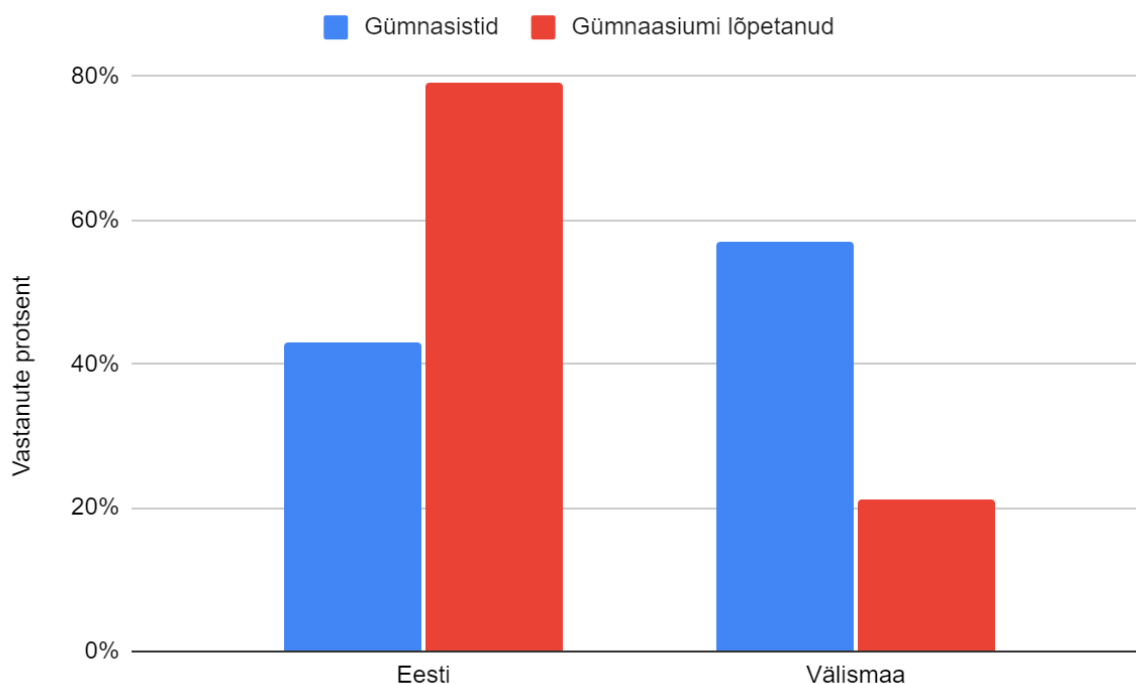
“Arvasin kuni 11. klassini, et tahan minna arstiks õppima, aga vahetusaastalt tagasi tulles juhtusin klassi, kus olid arvutitunnis mõned programmeerimise praktikumid ning avastasin, et mulle väga meeldis sellega tegeleda. Võtsin siis lisaks ka Tartu Ülikooli teaduskooli mõned programmeerimiskursused ning huvi valdkonna vastu süvenes veelgi. Kui ma poleks

vahetusaasta tõttu uude klassi saanud, siis võib-olla oleks mul jäänud ära see esmane kokkupuude programmeerimisega ja ma polekski avastanud enda jaoks seda eriala. See on küll rohkem juhuslik, aga kindlasti andis vahetusaasta juurde julgust võtta ette selline suunapööre.”

“Vahetusaastal hakkas mul välja kujunema söömishäire, mis on nüüd viinud suure huvini inimkeha füsioloogilise toimimise vastu.”

“Vast ainult too detail, et enne vahetusaastat oleksin veel kaalunud Saksamaal õppimist, aga pärast vahetusaastat ei olnud soovi sinna riiki naasta.”

Gümnaasiumis õppivatest vastanutest plaanib 57% minna õppima välismaale ning 43% jääda Eestisse. Ülikoolis õppivatest vastanutest seevastu õpib 79% Eestis ning 21% välismaal (vt joonis 5).

Joonis 5. Gümnasistide ja gümnaasiumi lõpetanud vastanute Eestis ja välismaal õppimise jaotus

Peamine põhjus Eestisse õppima jäämiseks gümnasistide silmis on hea haridustase (79%), rahalised võimalused (50%), tuttav keskkond (42%), eesti keeles on lihtsam õppida (38%), suurem suhtlusringkond Eesti-siseselt (33%) ning asjaolu, et ei pea enda mugavustsoonist välja astuma (25%). Üliõpilaste puhul olid kõige mõjuvamad põhjused täpselt samas järjekorras, kuid toodi välja ka lähedaste soovitus (17%) ning lähedaste kogemus (13%). Peale selle toodi gümnaasiumi lõpetanud vastajate poolt välja ka järgnev:

“Koroona ajal ei olnud mõistlik välismaale minna, kuna õpe toimub niikuinii veebis. Mõistlikum on Eestis tasuta õppida, kui õppida välismaal ja maksta.”

“Kavatsen jääda Eestisse elama, seega tundub loogiline oma elu siin üles ehitada ja õppida selles keeles, milles töötama kavatsen hakata.”

“Võimalus enne välismaale suundumist siin erialane tutvusringkond luua teades, et isegi, kui teen nt magistrikraadi välismaal, soovin tulevikus siiski Eestisse tagasi tulla.”

“Tahtsin võtta vaheaasta ja minna välismaale, aga koroona tõttu polnud see võimalik ning tol hetkel oli juba liiga hilja, et välismaale kandideerida.”

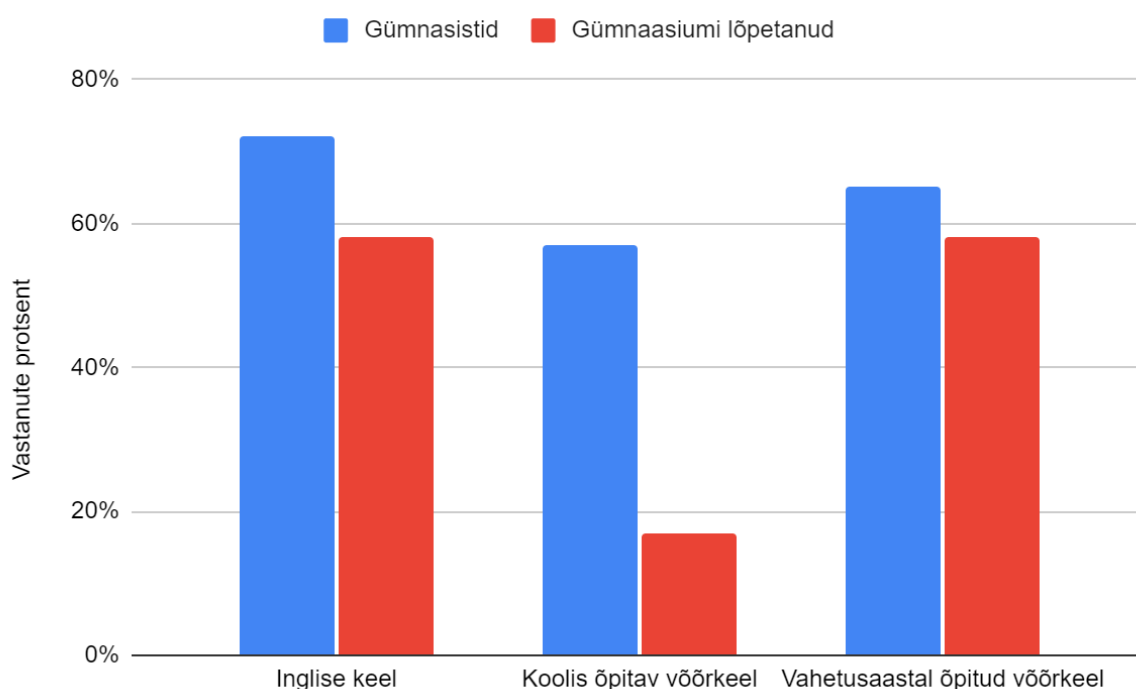
“Ma ei arva, et välismaal saaks ilmingimata parema hariduse. Poliitika õppimise puhul on Eestis mõttekam õppida, kui Eestis hiljem töötada tahan.”

Järgnevalt analüüsitakse vastuseid küsimusele “Mille järgi valitakse kool, kus Eestis õppida?” Kooli, kuhu õppima plaanitakse minna, valivad gümnasistid peamiselt kooli taseme (83%) ning eriaia kättesaadavuse (75%) järgi. Peale selle peeti tähtsaks kooli asukohta (38%) ning seda, et lähedane käib või on käinud samas koolis (21%). Ka üliõpilaste jaoks olid gümnasistide poolt välja toodud faktorid kõige tähtsamad. Ainuke vahe oli selles, et protsentuaalselt peeti kõige tähtsamaks eriala kättesaadavust (68%) ning kooli haridustase jäi teiseks (60%).

Järgnevalt analüüsitakse, miks õpilased soovivad õppida välismaal. Gümnasistide jaoks tulenes plaan minna õppima välismaale peamiselt soovist õppida uues keskkonnas (79%),

luua uusi rahvusvahelisi suhteid ja astuda välja mugavustsoonist (76%), huvist teise riigi kultuuri vastu (68%) ning võimalusest õppida võõrkeelt (62%). Kolmandik vastanutest ei olnud veel kindlad, kuhu nad välismaale õppima soovivad minna. Kõige populaarsemad vastuste seas olid Holland ja Saksamaa. Gümnaasiumi lõpetanud vastanute seas olid võrdselt kõige populaarsemad põhjused välismaal õppimiseks võimalus luua uusi rahvusvahelisi suhteid, astuda välja mugavustsoonist, paremal tasemel ülikoolid ning tulevased töövõimalused (58%). Üks õpilane tõi välja, et vahetusaasta käigus sai vahetusriigist tema jaoks rohkem kodu kui Eesti. Kõige suurem osa gümnaasiumi lõpetanutest õpib Taanis, Saksamaal ning Suurbritannias.

Gümnasistidest 72% tundsid, et inglise keele oskus mõjutab nende valikut välismaal õppimisel. Üliõpilaste puhul oli protsent vastavalt 58%. Vahetusaastal õpitud keele puhul mõjutas uue keele oskus gümnasistidest 65% ning gümnaasiumi lõpetanutest tundis mõjutust 58%. Gümnasistidest 57% tundis, et koolis õpitud keele (v.a inglise keele) õppimine mõjutab nende valikut tulevase kooli valimisel ning juba välismaal õppivatest vastanutest tundis mõjutust 17% (vt joonis 6). Antud tulemuste protsentide summa ei ole 100, sest küsimused olid vormis “Kas x keele oskus mõjutas Sinu valikut?”

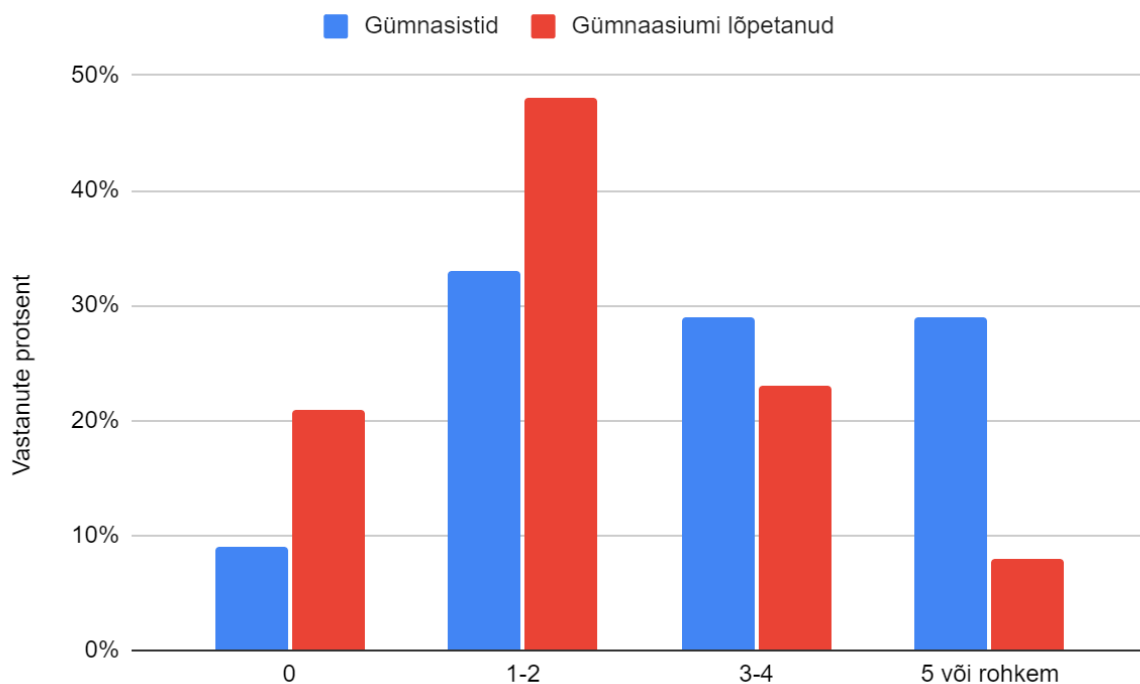

Joonis 6. Õpitud keelte mõju välismaal õppimisele.

Riigi valikul pidasid gümnaasistid kõige suuremaks mõjutajaks huvi kultuuri vastu (69%) ning hariduse taset (64%). Selle järgnesid veel elatustase (53%), riigi asukoht (50%), riigi maine ning uue võõrkeele õppimise võimalus (42%). Vastanutest 14% soovib minna tagasi vahetusriiki ning 25% riiki, kus räägitakse vahetusaastal õpitud keelt. Seevastu 31% vastanutest vahetusriiki tagasi ning 33% riiki, kus räägitakse vahetusaastal õpitud keelt, minna ei soovi. Gümnaasiumi lõpetanud ja välismaal õppivate vahetusõpilaste valitud mõjutajad olid üsna sarnased. Kõige olulisemaks peeti hariduse taset (58%) ning tuttavate inimeste olemasolu valitud riigis (50%). Tähtsaks peeti ka elatustaset ja riigi mainet (42%), riigi asukohta, huvi kultuuri vastu (33%) ning võimalust õppida uut keelt (25%). Vastanutest 33% õpib oma vahetusriigis ning 33% riigis, kus räägitakse vahetusaastal õpitud keelt. Siiski vastas 17%, et vahetusriiki tagasi ja 8%, et riiki, kus räägitakse vahetusaastal õpitud keelt, nad õppima minna ei soovinud.

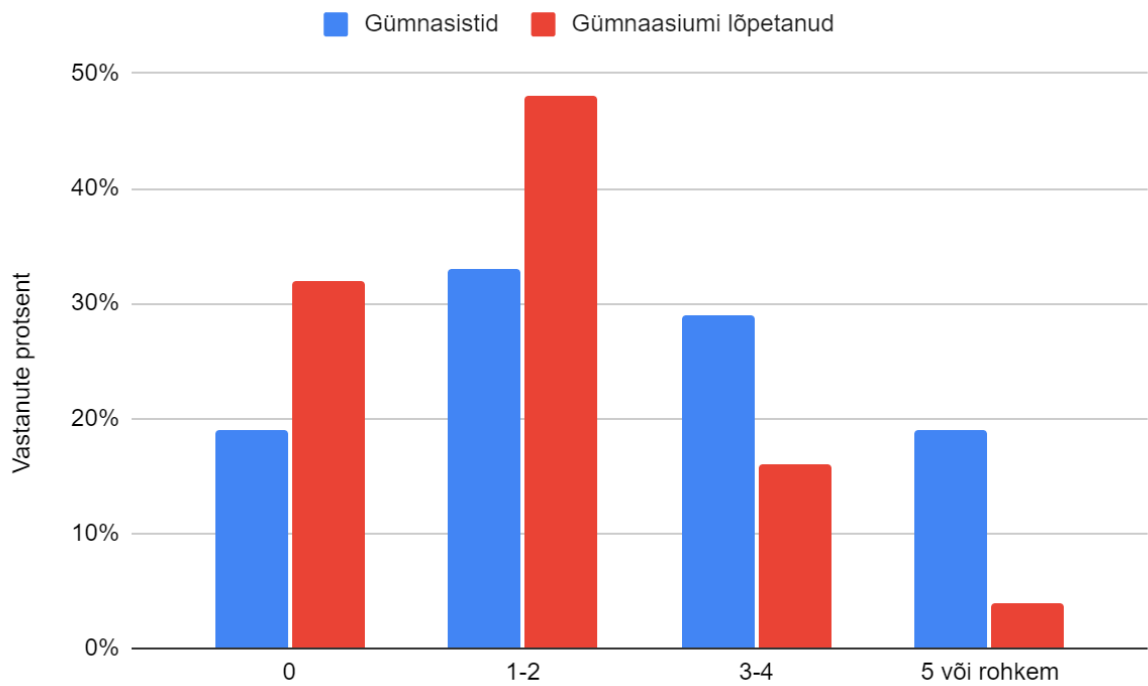
Küsimusele “Kuidas on tulevikuplaanid muutunud võrreldes sellega, mida mõtlesid enne vahetusaastale minekut peale gümnaasiumit teha?” vastas gümnaasistidest 31%, et muutusi toimunud ei ole ning 10%, et nad ei olnud varem mõelnud, mida tulevikus edasi õppida. Peale selle tuli välja, et vahetusaastaga mõtles 23% vastanutest välja, mida või kus nad tulevikus õppida tahavad ning 4% tundis, et neile sai selgemaks, kus nad tulevikus õppida soovivad. Üliõpilastest 28% vastas antud küsimusele, et plaanid ei muutunud, 24%, et enne vahetusaastale minemist ei olnud nad edasi õppimise peale mõelnud ning 20%, et vahetusaasta jooksul sai neile selgemaks, mida tulevikus edasi tahavad teha. Peale selle vastasid neli inimest, et neile sai selgeks, kas nad soovivad edasi õppida Eestis või välismaal.

Küsimustikus tuli välja, et 29% gümnaasistidest on ümber mõelnud, mida nad tulevikus õppida tahavad, viis korda või rohkem, 29% kolm kuni neli korda ja 33% üks kuni kaks korda. Gümnaasistidest 8% ei ole kordagi ümber mõelnud, mida nad tulevikus õppida soovivad. Samale küsimusele vastas üliõpilastest viis või rohkem 7%, kolm kuni neli 23%, üks kuni kaks 48% ning ühtegi korda pole ümber mõelnud 21% gümnaasiumi lõpetanutest (vt joonis 7).

Joonis 7. Vastused küsimusele, mitu korda on muutunud edasi õppimise plaanid peale vahetusaastat

Seda, kus edasi õppida, on gümnasistidest ümber mõelnud viis või rohkem korda 19%, kolm kuni neli korda 29% ning üks kuni kaks korda 33% vastanutest. Ühtegi korda ei ole ümber mõelnud 19% gümnasistidest. Gümnaasiumi lõpetanutest 4% vastas, et nad on ümber mõelnud, kus õppida, viis või rohkem korda, 16% kolm kuni neli korda, 48% üks kuni kaks korda. Kordagi ei ole ümber mõelnud, kus edasi õppida, 32% gümnaasiumi lõpetanutest (vt joonis 8).

Joonis 8. Vastused küsimusele, mitu korda on muutunud kool, kus edasi õppida plaanitakse

KOKKUVÕTE

Töö eesmärgiks oli leida vastus kahele uurimisküsimusele: mil määral mõjutab vahetusaastal viibimine õpilase tulevase kooli ja eriala valikut peale gümnaasiumi lõpetamist ning mil määral erinevad gümnaasiumis õppivate ja gümnaasiumi lõpetanud vahetusõpilaste vastused. Uuriti 105 inimest, kellest 45% õpib gümnaasiumis ning 55% on gümnaasiumi lõpetanud. Koostati küsimustik, mille ühele osale vastasid gümnaasistid ning teisele osale need, kes on gümnaasiumi lõpetanud. Küsimustiku vastuste põhjal leiti vastus kahele uurimisküsimusele.

Esimese uurimisküsimuse eesmärgiks oli välja selgitada, mil määral mõjutas vahetusaastal viibimine õpilase tulevase kooli ja õpitava eriala valikut peale gümnaasiumi lõpetamist. Küsimustiku vastustest tuli välja, et vastajad tunnevad, et on peale vahetusaastat julgemad, avatumad, enesekindlamad ja iseseisvamad. Vastanutest 65% tunneb, et antud muutused mõjutavad seda, mida ja kus nad õppida tahavad. Toodi ka välja, et vahetusaastal õpiti ennast paremini tundma ja tänu sellele mõeldi välja, mida tahetakse edasi õppida ning samuti leiti julgus ka välismaal õppimise peale mõtlemiseks. Väljavõtteid vastustest:

“See andis mulle lisaaasta, et mõelda, mida ma tahaksin õppida ehk ma sain kauem mõelda ja arutleda, mida ma õppima tahasin minna. Mul oligi just seda vaja.”

“Õpin hetkel põllumajandust, mis on otseselt seotud minu vahetuspere tööga. Elasin vahetusperega, kes pidas farmi, seega ma tahtsin õppida nii-öelda teaduslikku poolt sellest, et neid kunagi aidata.”

“Tulin Taani tagasi ülikooli, sest armusin riiki ja kultuuri.”

“Varasemalt arvasin alati, et tahan minna välismaale õppima, ma polnud eriti mõelnud isegi Eestis õppimise peale. Pärast vahetusaastat sain aru, mida päriselt tähendab kodumaalt pikemaks ajaks lahkumine ning mida sellega kaotaksin, hakkasin üldse Eestit palju rohkem igas mõttes hindama ja mõistsin, et olen väga rahul eluga siin ega taha vähemalt esialgu ära minna.”

“Vahetusaastal mõistsin, et suure tõenäosusega soovin oma bakalaureusekraadi koduriigis ära teha (varem kaalusin tõsiselt peale gümnaasiumit mõnda välismaa ülikooli astuda). Ütleksin, et vahetusaasta jooksul sain ka selgemini aru, mis valdkonnaga soovin tulevikus tegeleda ja miks.”

“Arvasin kuni 11. klassini, et tahan minna arstiks õppima, aga vahetusaastalt tagasi tulles juhtusin klassi, kus olid arvutitunnis mõned programmeerimise praktikumid ning avastasin, et mulle väga meeldis sellega tegeleda. Võtsin siis lisaks ka Tartu Ülikooli teaduskooli mõned programmeerimiskursused ning huvi valdkonna vastu süvenes veelgi. Kui ma poleks vahetusaasta tõttu uude klassi saanud, siis võib-olla oleks mul jäänud ära see esmane kokkupuude programmeerimisega ja ma polekski avastanud enda jaoks seda eriala. See on küll rohkem juhuslik, aga kindlasti andis vahetusaasta juurde julgust võtta ette selline suunapööre.”

“Vahetusaastal hakkas mul välja kujunema söömishäire, mis on nüüd viinud suure huvini inimkeha füsioloogilise toimimise vastu.”

Autori jaoks oli huvitav see, et kui gümnaasistide vastused olid üsna sarnased, ehk põhiliselt toodi välja iseenda tundma õppimine ning pikem aeg, et tulevikuplaane teha, siis gümnaasiumi juba lõpetanud vastajad oskasid välja tuua spetsiifilisi aspekte, kuidas vahetusaasta nende valikuid mõjutanud on.

Teise uurimisküsimuse eesmärgiks oli välja selgitada, mil määral erinevad gümnaasistide ja gümnaasiumi lõpetanute vastused. Üldjuhul olid vastused üsna sarnased. Kõige suurem erinevus tuli välja vastanute suhtumises välismaal õppimisse. Autori jaoks oli huvitav see, et 64% gümnaasistidest vastasid, et nende jaoks on oluline võimalus õppida välismaal, samas gümnaasiumi lõpetanutest pidas seda oluliseks vaid 31%. Gümnaasiumis õppivatest vastanutest plaanib 57% minna õppima välismaale, seevastu gümnaasiumi lõpetanutest õpib realselt välismaal 21%. Antud erinevus suhtumises võib tulla sellest, et välismaal õppimine tundub ideena väga hea mõte, kuid peale gümnaasiumi lõpetamist saadakse aru, et see vajab väga suurt mugavustsoonist välja astumist ning on finantsiliselt kulukam, millele viitasid ka

küsitluse vastused. Samuti tundis 57% gümnaasistidest, et nende välismaal õppimise valikut mõjutab koolis õpitud teise või kolmanda võõrkeele (v.a inglise keele) oskus. Seevastu tunneb välismaal õppivatest gümnaasiumi lõpetanutest koolis õpitud teise või kolmanda võõrkeele mõjutust vaid 17%.

Mõlemale uurimisküsimusele leiti antud uurimuses vastus ja seega saavutati töö eesmärk. Autor soovib antud teemaga seotud järgnevateks uuringuteks uurida näiteks seda, mis on konkreetsed põhjused, miks läheb välismaale õppima ainult ca 1/3 nendest, kes gümnaasiumis seda teha soovisid.

Autor soovib tänada uurimistöö juhendajat Lilian Kippastot, Tallinna 21. Kooli õpetajat Signe Hohenseet ning YFU Eesti MTÜ kontori töötajaid abivalmiduse ja koostöö eest.

KASUTATUD MATERJALID

Asse. (s.a.). <https://asse.ee/organisatsioonist/> (27.02.2021).

Dictionary.com. Definitions. <https://www.dictionary.com/browse/exchange-student?s=t> (05.01.2021).

Eesti Rotary Noorsoovahetus. (s.a.). <https://ronoova.ee/> (27.02.2021).

Future Leaders Exchange Program. (s.a.). <https://www.discoverflex.org/> (27.02.2021).

Gümnaasiumi riiklik õppekava. (2011). Riigi Teataja I, 2.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/129082014021> (13.12.2020).

Haridus- ja Teadusministeerium. (s.a. a). Alus-, põhi- ja keskharidus.
<https://www.hm.ee/et/tegevused/alus-pohi-ja-keskharidus> (27.02.2021).

Haridus- ja Teadusministeerium. (s.a. b). Kõrgharidus.
<https://www.hm.ee/et/tegevused/korgharidus> (27.02.2021).

Haridus- ja Teadusministeerium. (s.a. c). Võõrkeelte õpe Eestis.
<https://www.hm.ee/et/tegevused/keeled/voorkeelte-ope-eestis> (27.02.2021).

Osi, A. (2018). Vahetusaastale mineku põhjused ja mõju vahetusõpilasele. Aastatöö. Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium. Pärnu.
(https://www.yfu.ee/wp-content/uploads/2019/09/Anete-Osi_VA-mineku-p%C3%B5hjused-ja-m%C3%B5ju-vahetus%C3%B5pilasele.pdf) (13.12.2020).

Põhikooli ja gümnaasiumi riiklik õppekava. (2002). Riigi Teataja I, 20, 116.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/12888846> (13.12.2020).

YFU Eesti (s.a.). <https://www.yfu.ee/yfu/organisatsioonist/> (22.11.2020).

Vahetusaasta mõju gümnaasiumijärgsetele õpingutele ✕ ⋮

Tere!

Mina olen Kadi Matla ja õpin Tallinna 21. Koolis. Teen uurimistööd teemal "Vahetusaasta mõju gümnaasiumijärgsetele õpingutele", et uurida, kuidas vahetusaasta õpilaste õppeelistusi muudab. Vastused on anonüümsed. Oleksin väga tänulik kui leiaksid 6-7 minutit minu küsimustikule vastamiseks. Aitäh!

Sugu *

Mees

Naine

⋮

Vanus küsimustikule vastamise ajal *

15-16

17-19

20-22

23-25

26-30

Vahetusaasta aasta *

2019/2020

2018/2019

2017/2018

2016/2017

2015/2016

2014/2015

2013/2014

Vahetusriik *

Lühike vastuse tekst

Vahetusriigi keel(ed) *

Inglise keel

Prantsuse keel

Hispaania keel

Vene keel

Saksa keel

Itaalia keel

Taani keel

Rootsi keel

Hollandi keel

Hiina keel

Jaapani keel

Muu...

Kuidas mõjutas vahetusaasta Sinu õpiharjumusi? *

- Muutusin õpihulgisemaks
- Õpimise vähenes
- Muutusin järjekindlamaks
- Muutusin lohkamaks
- Muutusin motiveeritumaks
- Avastasid uusi õppimise viise
- Muu...

Olen vahetusaastaga .. *

- muutunud julgemaks
- muutunud avatumaks
- iseenda mugavustsoonist välja astunud
- muutunud enesekindlamaks
- õppinud iseennast paremini tundma
- muutunud tolerantsemaks
- muutunud vähem sallivamaks
- muutunud kinnisemaks
- õppinud ennast selgemini väljendama
- muutunud iseseisvamaks

välja mõelnud, mida tahan tulevikus teha

Muu...

Kas eelmises küsimuses välja toodud muutused mõjutavad seda, kuhu/mida plaanid õppima minna või kus/mida õpid/õppisid? *

Jah

Ei

Millise valdkonnaga seotud eriala plaanid õppima minna/õpid/õppisid?

Võõrkeeled

Loodusteadused

Sotsiaalteadused

Matemaatika

Kunstid

Humanitaarteadused

Meditsiiniteadused

Infotehnoloogia

Ärindus

Etenduskunstid

Muu...

Nendele, kes ei ole veel gümnaasiumit lõpetanud

Palun vasta selles jaotises olevatele küsimustele kui õpid gümnaasiumis. Kui oled gümnaasiumi lõpetanud, mine järgmisesse küsimuste blokki, kuhu saad selle lehe lõpust klikates nupul "Järgmine".
Kui Sa ei ole küsimusega seotud teemale veel mõelnud, võid vastata "ma ei tea".

Peale gümnaasiumi lõpetamist plaanin

- Minna õppima ülikooli
- Võtta vaheaasta
- Minna tööle
- Minna kaitseväge
- Minna reisima
- Minna kutsekooli
- Minna rakenduskõrgkooli
- Muu...

Mis on Sinu jaoks kooli valikul oluline?

- Eriala kättesaadavus
- Teistsugune kultuur
- Õppimise võimalus välismaal
- Võõrkeele õppimise võimalus välismaal
- Tuttav keskkond

- Kooli asukoht
 - Kooli haridustase
 - Rahalised võimalused
 - Lähedase kogemus
 - Lähedaste arvamus
 - Muu...
-

Mille järgi valid, millist eriala õppida?

- Isiklik huvi
 - Lähedase soovitus
 - Õpetaja soovitus
 - Vanemate töökoht
 - Vanemate haridus
 - Erialaline nõudlus
 - Palgatase õpitavas valdkonnas
 - Tulevased töövõimalused
 - Muu...
-

⋮

Kuidas on vahetusaasta mõjutanud seda, kus ja mida tahad edasi õppida?

Pikk vastuse tekst

Kuhu plaanid edasi õppima minna?

- Välismaale
- Eestisse

Kui plaanid jääda õppima Eestisse, siis miks?

- Tuttav keskkond
- Eesti keeles on lihtsam õppida
- Rahalised võimalused
- Suurem suhtlusringkond Eesti-siseselt
- Mugavustsoon
- Hea haridustase
- Lähedaste kogemus
- Lähedaste soovitus
- Muu...

Mille järgi valid kooli, kus Eestis õppida?

- Eriala kättesaadavus
- Kool kodulinnas
- Kooli tase
- Lähedane käib/on käinud samas Koolis

Lähedase soovitus

Kooli asukoht

Muu...

Kui plaanid minna õppima välismaale, siis miks?

Uus keskkond

Võõrkeele õppimise võimalus

Uued rahvusvahelised tutvused

Mugavustsoonist välja astumine

Parem tasemel ülikoolid

Huvi teise riigi kultuuri vastu

Lähedase soovitus

Teistsugused erialavalikud

Tulevased töövõimalused

Muu...

Kui plaanid minna välismaale, siis millisesse riiki?

Lühike vastuse tekst
.....

Kui plaanid minna välismaale, kas inglise keele oskus mõjutab Sinu valikut?

Jah

Ei

Kui plaanid minna välismaale, kas vahetusaastal õpitud keele oskus mõjutab Sinu valikut?

Jah

Ei

Kui plaanid minna õppima välismaale, kas koolis õpitud võõrkeele (v.a. inglise keele) oskus mõjutab Sinu valikut?

Jah

Ei

Kui plaanid minna õppima välismaale, siis mille järgi valid, millisesse riiki õppima minna?

Plaanin minna õppima tagasi vahetusriiki

Ei plaani minna vahetusriiki

Plaanin minna riiki, kus räägitakse vahetusaastal õpitud keelt

Ei plaani minna riiki, kus räägitakse õpitud keelt

Huvi kultuuri vastu

Tuttavad inimesed sihtriigis

Hariduse tase

Elatustase

- Ilus loodus
 - Riigi asukoht
 - Riigi maine
 - Uue keele õppimise võimalus
 - Muu...
-

Kuidas on tulevikuplaanid muutunud võrreldes sellega, mida mõtlesid enne vahetusaastale minekut peale gümnaasiumit teha?

Pikk vastuse tekst

Mitu korda oled ümber mõelnud, mida õppida?

- 0
 - 1-2
 - 3-4
 - 5 või rohkem
-

Mitu korda oled ümber mõelnud, kus õppida?

- 0
 - 1-2
 - 3-4
 - 5 või rohkem
-

Nendele, kes on gümnaasiumi lõpetanud

Palun vasta selles jaotises olevatele küsimustele kui oled gümnaasiumi lõpetanud.
Kui vastasid eelmises blokis olevatele küsimustele, kliki "Saada ära" selle bloki küsimustele vastamata.

Peale gümnaasiumi lõpetamist...

- Läksin ülikooli
- Võtsin vaheaasta
- Läksin tööle
- Läksin kaitseväge
- Läksin reisima
- Läksin kutsekooli
- Läksin rakenduskõrgkooli
- Muu...

Mis oli Sinu jaoks kooli valikul oluline?

- Eriala kättesaadavus
- Õppimise võimalus välismaal
- Võõrkeele õppimise võimalus välismaal
- Tuttav keskkond

- Kooli asukoht
 - Kooli haridustase
 - Rahalised võimalused
 - Lähedase kogemus
 - Lähedaste arvamus
 - Muu...
-

Mille järgi valisid, millist eriala õppida?

- Varasem huvi
 - Lähedase soovitus
 - Õpetaja soovitus
 - Vanemate töökoht
 - Vanemate haridus
 - Erialaline nõudlus
 - Palgatase õpitavas valdkonnas
 - Tulevased töövõimalused
 - Muu...
-

Kuidas on vahetusaasta mõjutanud seda, kus ja mida edasi õpid/õppisid?

Pikk vastuse tekst

Kus Sa õpid?

- Välismaal
- Eestis
-

Kui õpid Eestis, siis miks?

- Tuttav keskkond
- Eesti keeles on lihtsam õppida
- Rahalised võimalused
- Suurem suhtlusringkond Eesti-siseselt
- Mugavustsoon
- Heal tasemel koolid
- Lähedaste kogemus
- Lähedaste soovitus
- Muu...
-

Mille järgi valisid kooli, kus Eestis õppida?

- Eriala kättesaadavus
- Kool kodulinnas
- Kooli haridustase
- Lähedane käib/on käinud samas koolis

Lähedase soovitus

Kooli asukoht

Muu...

Kui õpid välismaal, siis millises riigis?

Lühike vastuse tekst
.....

Kui õpid välismaal, siis miks?

Uus keskkond

Võõrkeele õppimise võimalus

Uued rahvusvahelised tutvused

Mugavustsoonist välja astumine

Parem tasemel ülikoolid

Huvi teise riigi kultuuri vastu

Lähedase soovitus

Teistsugused erialavalikud

Tulevased töövõimalused

Muu...

Kui õpid välismaal, kas inglise keele oskus mõjutas Sinu valikut?

Jah

Ei

Kui õpid välismaal, kas vahetusaastal õpitud keele oskus mõjutas Sinu valikut?

Jah

Ei

Kui õpid välismaal, kas koolis õpitud võõrkeele (v.a. inglise keele) oskus mõjutas Sinu valikut?

Jah

Ei

Kui õpid välismaal, siis mille järgi valisid, millisesse riiki õppima minna?

Õpin oma vahetusriigis

Ei tahtnud minna vahetusriiki

Õpin riigis, kus räägitakse vahetusaastal õpitud keelt

Ei tahtnud minna riiki, kus räägitakse õpitud keelt

Huvi kultuuri vastu

Tuttavad inimesed sihtriigis

Hariduse tase

- Elatustase
 - Ilus loodus
 - Riigi asukoht
 - Riigi maine
 - Uue keele õppimise võimalus
 - Muu...
-
-

⋮

Kuidas muutusid tulevikuplaanid gümnaasiumijärgseteks õpinguteks võrreldes sellega, mida mõtlesid enne vahetusaastale minekut?

Pikk vastuse tekst

Mitu korda mõtlesid ümber, mida õppida?

- 0
 - 1-2
 - 3-4
 - 5 või rohkem
-
-

Mitu korda mõtlesid ümber, kus õppida?

- 0

- 1-2
 - 3-4
 - 5 või rohkem
-

Lisa 1. Uurimistöö andmete kogumise eesmärgil koostatud küsimustik